

Tibet-Nieuws

Tibet-Nieuws is een uitgave van de Stichting Hulp aan Tibetanen (SHAT) ten behoeve van haar sponsors, donateurs en overige betrokkenen.

Beschermvrouwe: Jetsun Pema, adviseur en oud-president van alle kinderdorpen en zuster van Z.H. de Dalai Lama.

oktober 2009 - nr 2

བོད་ཀྱི་གསར་འགྲུལ་

Bezoek Dalai Lama

Op 4 en 5 juni jl. bracht Zijne Heiligheid de Dalai Lama een bezoek aan Nederland.

De stand van SHAT in de RAI

Vele sponsors brachten een bezoekje aan de stand van SHAT. Er waren ook sponsors die later zeiden ons niet gevonden te hebben. Nu was onze stand niet groot en in het overweldigende bezoekersaantal van 10.000 was dat niet vreemd ....

Z.H. de Dalai Lama heeft in de Amsterdamse RAI twee lezingen gegeven. In de enorme hal voor de zaal waar hij sprak, stonden stands met organisaties die op uiteenlopende wijze iets met Tibet en de Tibetaanse zaak te maken hadden. SHAT was present met een stand en veel mensen liepen langs, namen informatie mee en kochten Tibetaanse gebedsvlaggen, khata's (de bekende witte zijden shawl) en andere voorwerpen. Het was reuze fijn om zoveel sponsors te ontmoeten voor een praatje. *Vervolg pagina 4*

Talent en tijd gezocht

SHAT is op zoek naar bestuursleden en vrijwilligers!! Als bestuurslid vragen wij ongeveer zestien tot twintig uur per maand van uw tijd. Dit is inclusief het bijwonen van de zeswekelijkse bestuursvergadering.

De vrijwilligers kunnen het bestuur ondersteunen bij een afgebakend project of een helpende hand bieden bij incidentele klussen zoals de productie van het Tibet-Nieuws, de bemanning van de SHAT stand, etc.

Graag kijken wij samen met u naar uw interesses en talenten, om een goede match te kunnen maken met de werkzaamheden.

Tot nu toe hebben wij met een kleine groep al veel bereikt, maar hebben dringend behoefte om de lasten voor dit goede doel breder te verdelen.

Bent u degene die wij zoeken? Neem dan contact met ons op!

U kunt uw reactie per brief of per e-mail sturen aan:
shat-tibet@freeler.nl.

Op werkdagen tussen 20:00 en 22:00 uur kunt u ook contact opnemen met de voorzitter, Ellen Rose, op telefoonnummer 035 - 697 05 35 of 06 - 101 80 414.

Colourful Tibet

Een wervelende TIPA dans! (foto van Diana Bloemendal, Imadia)

Het Tibetan Institute for Performing Arts (TIPA), in 1959 opgericht door de Dalai Lama, maakt ter gelegenheid van haar 50e verjaardag een jubileumtournee en brengt na 10 jaar weer een bezoek aan Nederland.

Vanaf 22 september t/m 24 oktober 2009 is TIPA te zien in de Nederlandse theaters met een selectie van folkloristische en mysterieuze, sacrale (masker) dansen, uit verschillende regio's van Tibet en fragmenten van de Lhamo, de Tibetaanse opera.

Het geheel is een indrukwekkend samenspel van bewegingen, kleurrijke kostuums, de typische tonen van bergzang en Tibetaanse instrumenten. Een vervlechting van kunst en Boeddhisme. De voorstelling wordt geopend door een monnik die een Mantra (Boeddhistische tekst) reciteert. Ook het moderne Tibet komt aan bod met enkele prachtige songs. Een digitaal decor van natuur en Tibetaanse kunst completeren deze unieke productie.

De kleurrijke kostuums, de ijle bergzang en de expressieve soms geëxalteerde dansen tonen de eenheid van de Tibetaanse volkscultuur en religie.

Opvallend is de gelijkwaardige positie tussen acteur en actrice op het podium: een uitzondering in de Aziatische podiumkunsten. Kenmerkend daarbij is zang en tegenzang en de dans tussen mannen en vrouwen. De danspassen in de Tibetaanse dansen zijn symmetrisch, eenvoudig voetenwerk met het accent op de armbewegingen, waarbij de lange mouwen van de zijden blouse de bewegingen verlengen. Elke regio heeft zijn eigen kostuum, waarvan vele te zien zijn in de voorstelling.

Peace through art

Het motto van TIPA is 'Peace through art'. Dit appelleert enerzijds aan de oude functie van het Aziatische theater: het verlichten van de door dagelijkse zorgen beknelde ziel. Anderzijds past het motto bij de Tibetaanse Boeddhistische gedachten: wereldvrede wordt gecreëerd door liefde en mededogen.

Tibetaanse Boeddhisme

Het Tibetaanse Boeddhisme heeft in haar eeuwenoude kunstvormen invloeden uit China, India, centraal Azië en de oude sjamanistische Bön religie overgenomen. Sinds het ontstaan hebben de Tibetaanse kunsten als voornaamste functie het streven naar verlichting, het scheppen van de concentratie, het verdrijven van kwade invloeden en het oproepen van harmonie. Aspecten, die de westerse mens in deze jachtige tijd aanspreken. De diepe, doordringende tonen van de Dungs (lange Tibetaanse horens), het kleur- en klankspektakel van het danstheater gecombineerd met de ijle stemmen van de Tibetaanse "godinnen" brengt Tibet dicht bij huis en het bewustzijn op een spiritueel niveau.

De voorstelling is geproduceerd door TIPA in samenwerking met de Nederlandse choreograaf en expert op het gebied van Aziatische dans, Jan Knoppers en de artistiek leider van TIPA, Lobsang Samten.

Meer informatie vindt u op:

www.internationalperformingarts.nl
theater met eveneens de speellijst.

Ontvangst van de fietsdames in TCV

In dit email bericht van de directeur van het kinderdorp, geeft de heer Tsewang Yeshi weer hoe de ontvangst van de fietsdames was. Wij hebben dit onvertaald gelaten vanwege zijn mooie Engels en om niets uit deze impressie achterwege te laten.

'I am delighted to inform that the visit of the lady cyclists went off very well. It was a great honor and pleasure to welcome them on the ground with a group of cheerful children. After a brief photo session, we proceeded to my office for tea and received the items you had sent for us. Thank you very much for all your thoughtful gesture as always! Most of the items, we asked the ladies to distribute them to the two Dutch Homes which they did. In fact, they were very pleased to be able to visit the Dutch Homes and interact with the children. We formerly did the presentation of the symbolic check in front of Home 9. This was followed by a visit to the Baby Home, where the tiny toddlers enthralled the ladies with their hyper-activeness. I think they were very impressed and congratulated us for the good work.'

In the meantime, we had Mrs Tsamchoe-la to come over and receive the packets from the sponsors. After our visit around we came back to office and I did a short message to Nanon which they video recorded. I must say we had a delightful time together as much as it was only a short visit though...'

De warme en hartelijke ontvangst van de fietsdames in TCV

Enkele impressies van de fietsdames:

'Wij arriveren bij TCV, Tibetan Children's Village, in Dharamsala. Verbazingwekkend! Echt super! Het ziet er allemaal goed uit en die kinderen zijn schatjes! Wij hebben met de directeur van alle kinderdorpen gepraat. En hem de cheque van € 8.000,- gegeven! Dit geld gaat gebruik worden voor nieuwe onderwijsprojecten en de aanschaf van fietsen. Top van al de sponsors; maar nog meer sponsors zijn natuurlijk altijd welkom. Als je de kinderen daar

ziet, wil je niet meer weg. Wij hebben de twee Nederlandse huizen bezocht en het baby huis. Ach, al die kinderen, zij hangen aan je benen en continue heb je een handje vast. Geweldig!'

Sponsor een Tibetaans kind!

'De kinderen waren deze maandag vrij i.v.m. de verjaardag van de Dalai Lama. De wat oudere kinderen spreken goed Engels en hun verhalen over de vlucht uit Tibet op jonge leeftijd heeft grote indruk op ons gemaakt. Veel van deze kinderen beschikten tijdens deze tocht niet over goed schoeisels en eten en velen zijn zonder hun ouders gevlucht om in India beter onderwijs te volgen en om de Tibetaanse cultuur te leren kennen en te bewaken.'

'Wij zijn enorm onder de indruk ('super impressed') door alles wat wij zien, alsof je gewoon een film bent binnen gewandeld over Tibet en India.'

'Op 7 juli begon onze fietstocht om na 962 km fietsen over zes hoge passen in een schitterende omgeving op 25 juli Leh in Ladakh te bereiken. Onderweg zijn wij nog een jongeman tegen gekomen die in het TCV van Dharamsala op 5 jarige leeftijd was binnen gekomen en daar tot zijn 20ste had gewoond. Nu was hij fotograaf in opleiding. In het gesprek met hem kwam duidelijk naar voren dat hij fijne herinneringen aan zijn tijd in het kinderdorp had en daar ook af en toe nog naar toe ging alsof het zijn thuis is. Ook in Leh hebben we het kinderdorp bezocht en hadden wij van SHAT nog wat kleding bij ons om de kinderen mee te verblijden. In dit TCV wonen naast kinderen ook ouderen.'

Voor ons was deze reis een hele ervaring. Zowel de cultuurverschillen als het fietsen op grote hoogte zullen wij niet snel vergeten.'

De fietsdames bij terugkeer op Schiphol

Project Nanon fietst voor Tibet

Onze trouwe en enthousiaste sponsor Nanon Boulanger vatte in 2007 het idee op om een sponsorfietsstocht naar de Himalaya te organiseren.

Zij benaderde een reisorganisatie voor een reisplan, besteedde veel tijd aan het zoeken van sponsors, zowel particulieren als bedrijven, maakte overal reclame voor haar fietstocht en voor SHAT en vond tussendoor ook nog de tijd om flink wat kilometers te trainen.

Het aanbieden van de cheque van de fietstocht in TCV aan de directeur Tsewang Yeshe

Op 4 juli jl. vertrokken de fietsdames Lisanne Slotboom, Renée Gerritzen, Laura Schipper en Anja Bijkerk voor een fiets sponsortocht voor de Tibetaanse kinderdorpen naar India, maar helaas zonder Nanon. Want één dag voor vertrek overleed haar vader. Dat was niet onverwacht, want hij was al langere tijd ziek. Hij was tot op het laatst zeer nauw betrokken bij de fietstocht en verzette heel veel werk.

Vanaf deze plek willen wij Nanon en haar familie heel veel sterkte wensen in deze moeilijke tijd. En wij willen haar en haar fietsgenoten heel hartelijk danken voor alles wat zij georganiseerd en bereikt hebben. Want de opbrengst van de actie ligt er niet om: € 10.633,- !! De vier dames, die de fietstocht maakten en een bezoek brachten aan TCV (zie volgende artikel voor het verslag van de reis), hadden alvast een symbolische cheque overhandigd aan de directeur van TCV, de heer Tsewang Yeshe van maar liefst € 8.000,-, zijnde het op dat moment bijeengebrachte bedrag. Inmiddels is de lang gekoesterde wens van € 10.000 gepasseerd! De fietsdames en ook SHAT zijn alle sponsors zeer erkentelijk.

Betekenis naamgeving sponsorprojecten

In de vorige Tibet-Nieuws hebben wij toegelicht dat SHAT voor de sponsoring van kinderen verschillende portefeuilles en bijbehorende rekeningnummers gebruikt, waarvan de namen nu geen specifieke betekenis meer hebben. De portefeuille 'Chauntra' met rek.nr 21.81.95.397 is in beheer bij Moniek Jansen te Utrecht en de portefeuilles 'Dharamsala' en 'Tsa Camp' met rek.nr 58.41.60.216 (Dharamsala) en met rek.nr 50.70.77.229 (Tsa Camp) bij Esther van Leeuwen te Breda.

Het algemene gironummer 53 27 006 is bedoeld voor donaties en giften voor speciale projecten. Mocht u een extra gift voor uw sponsorkind willen doen, wilt u die dan betalen op de rekening waar u uw sponsorbijdrage op betaalt? ❧

Vervolg van pagina 1

Al vroeg waren wij aanwezig om de stand te bemannen. In de eerste plaats vanwege alle veiligheidsmaatregelen en ten tweede omdat de deuren van de RAI ook al vroeg open gingen. Buiten hadden zich al heel wat Tibetanen verzameld om hun 'His Holiness' te aanschouwen en hem welkom te heten. Zij waren gekleed in de prachtigste Tibetaanse kleding en waren uit diverse Europese landen naar Amsterdam gereisd.

Met veel beveiliging om hem heen arriveerde 'His Holiness' in de zaal en begon zijn lezing met vlakbij hem gezeten een groep Tibetaanse monniken en daarachter een enorme menigte geïnteresseerden. Zowel in de ochtend- als in de middagsessies had hij een aandachtig gehoor. Bij vertrek liep de Dalai Lama als dankbetuiging langs alle vrijwilligers en standhouders die zich in een lange rij hadden opgesteld, zodat een ieder hem even van dichtbij konden zien. De middag werd besloten met een lezing van Sogyal Rinpoche, waarna iedereen geïnspireerd huiswaarts keerde. ❧

De Dalai Lama dankt de vrijwilligers

Rubriek 'Onderwijs in TCV'

In deze nieuwe rubriek willen wij u informatie geven over het onderwijssysteem en de mogelijkheden op werk in India. Deze keer over het Tibet project en over het Indiase leger.

Project Tibet, ons land

In alle TCV scholen wordt jaarlijks gedurende de maand april een project Onze Tibetaanse cultuur gehouden als integraal onderdeel van het onderwijs. Doel is een beter begrip te kweken bij de kinderen van het rijke, religieuze en politieke erfgoed van Tibet. Zo worden bijvoorbeeld door de senior klassen bijzondere geschriften, zoals Commentaren van Bhoeddha's teachings, hardop voorgelezen, gevolgd door individuele presentaties daarover. Ook werd het onderwerp 50 jaar in ballingschap, triomfen en trauma's belicht. De junioren legden hun aandacht op de verschillende facetten van de Tibetaanse cultuur.

Het Indiase leger

Jaarlijks krijgt u in het najaar onze progressreports (voortgangsrapportages), waarin wij informatie geven over de schoolresultaten van de kinderen. Als een kind vertrokken is berichten wij hierover en vragen onze sponsors dan hun sponsoring voor een ander kind voort te zetten. Regelmatig komt het voor dat jongens na de afronding van de secondary school (middelbare school) kiezen voor een carrière in het Indiase leger.

Dat roept regelmatig vragen op.

Tibetanen zijn gewend aan de hoogte en zijn daarom geschikt om geplaatst te worden in de kazernes aan de Pakistaanse en Tibetaanse grenzen. Gezien de spanningen tussen Pakistan en India zijn er in Kashmir en Ladakh (noord west India) veel legereenheden aanwezig. Hoewel het tegenstrijdig lijkt met hun vreedzame Boeddhistische achtergrond, is dit voor Tibetanen toch een goed alternatief, omdat het lastig is werk te vinden in India en dit werk relatief goed betaald wordt.

Binnen het leger worden zij veel ingezet bij de aanleg van wegen en andere infrastructuur projecten en zijn er ook ontwikkelingsmogelijkheden. Gelukkig is het momenteel relatief rustig in dit gebied en worden 'onze jongens' weinig ingezet in gevechtssituaties. Zij zijn wel betrokken geweest bij de herstelwerkzaamheden na de aardbeving in Kashmir in 2005.

Tibetaanse wegwerkers in Noord-India

Children's corner

In deze kinderhoek komen verhalen of gedichten van één van de kinderen uit het kinderdorp aan bod (vertaald vanuit het Engels). Deze keer is dat van Jigme Thinley, Class XII C

'De vlucht'

*Onder aan de voet van de Himalaya
Zeiden wij onze laatste gebeden op
Voor een veilige reis richting het zuiden.*

*Vaarwel aan de heilige Himalaya
Hoog opreizend en te midden van flarden wolken
Vaarwel aan wapperende gebedsvlaggen
Die ons goed geluk wensen.*

*Ik nam mijn eerste stap in hoop
En vluchtte door en over het ruwe terrein
Ik blikte nog een laatste keer terug, naar mijn dorp
En ik voel nog de hoop op een weerzien en veilige terugkeer.*

*Vaarwel aan mijn lieve vrienden
Die zoveel met mij gespeeld hadden
Vaarwel aan mijn yak vrienden
Die mij warm gezelschap gaven op al die eenzame
hoogtes.*

Yak gezelschap op grote hoogte

Help Tibetanen Tibetaans te blijven!
 Word donateur of sponsor een Tibetaans kind (€ 25 per maand)
 Schrijf, bel of e-mail ons

Jan Toebacklaan 9
 1412 JZ Naarden
 Tel: 035 - 6942537
 www.shat-tibet.com
 Email: shat-tibet@freeler.nl
 Giro 5327006

Stichting Hulp aan Tibetanen (SHAT)

Herhaling van SHAT's verzoek tot verhoging van de maandelijkse sponsorbijdrage

Van € 25 =>
€ 30 per maand

Het sponsorbedrag dat SHAT maandelijks per kind overmaakt aan de Tibetan Children's Villages is sinds de invoering van de Euro in 2002 niet verhoogd en sinds die tijd vastgesteld op € 25,- per maand. In de loop van de jaren zijn de prijzen, net als in Nederland, ook in India sterk gestegen. Met name de prijs voor rijst en dal (linzen), het voedsel dat de kinderen dagelijks nuttigen, is in India verdubbeld. Ook de energiekosten zijn fors gestegen. Daarom is de maandelijkse bijdrage van € 25,- niet meer toereikend.

Het dagelijkse voedsel van de kinderen: rijst met dal

SHAT voert als beleid om de volledige kosten voor scholing en levensonderhoud van de sponsorkinderen te bekostigen. Dat betekent dat SHAT de maandelijkse bijdrage per kind moet verhogen naar € 30,- (€ 360,- per jaar). Wij willen u als sponsor dan ook vragen uw sponsorbijdrage te verhogen naar € 30,- per maand ofwel € 360,- per jaar.

Nieuwe sponsors en ook een flink aantal bestaande sponsors betalen dit bedrag al.

Wij vragen u of u de aanpassing op vrijwillige basis wilt doen. Mocht dit voor u om wat voor reden dan ook problematisch zijn, wilt u het ons dan even laten weten.?

Sponsorweetjes (6) Sponsorkinderen, ouder dan 18 jaar

In deze rubriek, verzorgd door de sponsorcoördinatoren van SHAT, worden regelmatig terugkerende vragen van sponsors behandeld. De reacties willen wij graag met alle sponsors delen.

Eén van de vragen, die vanuit de sponsors wel eens bij ons binnenkomen, is de vraag:

”Tot welke leeftijd loopt de sponsoring van een Tibetaans kind door?”.

Het antwoord daarop is niet eenduidig.

Het kan gebeuren dat een kind halverwege zijn schooltijd onverwachts van school gaat. De ene keer, doordat ouders of andere familieleden het ophalen uit het TCV en naar Tibet of Nepal meenemen. De andere keer, omdat hij/zij zelf geen zin meer heeft om door te leren. De sponsoring stopt dan en u wordt daarvan op de hoogte gesteld!

Er zijn ook heel wat Tibetaanse kinderen, die na hun reguliere lagere en middelbare schooltijd nog heel graag een vervolgstudie doen. Zij zien de noodzaak ervan in een goed vak te leren om verder te komen in het leven. Een heel scala van beroeps- of universitaire studies vinden wij terug in de schoolvorderingenlijsten, die SHAT eenmaal per jaar ontvangt uit het kinderdorp in India. Van kleermaker tot loodgieter, van computerstudies tot verpleegkundige, administratieve opleidingen, van Thangka schilder tot koperslager.....

Zolang de student nog gevolgd kan worden in zijn studies door de verantwoordelijken van TCV en in hun zicht blijft, kan de sponsoring doorlopen. Zodra studenten uit beeld verdwijnen of een baan hebben gevonden, stopt de sponsoring.

Bij doorstuderen kan het sponsorkind ouder worden dan 18 jaar! Denkt u niet meteen dat uw sponsorkind vanaf 18 jaar op eigen benen staat. Immers, ook in Nederland geven wij onze eigen kinderen ondersteuning, die vaak tot ver na hun 18e jaar duurt.

Een ouder Tibetaans sponsorkind, bezig met de opleiding tot tangka schilder

Lopende projecten

SHAT richt zich naast sponsoring van Tibetaanse kinderen ook op specifieke projecten.

Voor bepaalde projecten zamelt SHAT continue in, omdat er voortdurend geld nodig is voor deze doelen. Enkele daarvan zijn:

- medische zorg in de kinderdorpen (TCV's), waaronder vaccinaties en medische begeleiding van nieuw aangekomen kinderen en dure (3e graads) tbc medicijnen
- fietsen voor TCV
- naaimachines voor de kleermakersopleiding
- bedden en bedsets voor nieuw aangekomen kinderen
- educatiemiddelen voor TCV (schoolborden, Montessori hulpmiddelen, etc.)
- medicijnen voor tbc bestrijding door het Delek Hospital.

Daarnaast zijn er een aantal eenmalige projecten waarvoor SHAT middelen heeft gevonden:

- aanschaf (en deels vervanging) van computers voor het Delek Hospital. Een langlopende wens van de leiding van het ziekenhuis, waarvoor het moeilijk was om geld te vinden.
- toiletten voor de dagschool van TCV in McLeod Ganj (Dharamsala).

Verder heeft SHAT geld, afkomstig uit legaten en donaties, beschikbaar gesteld aan:

- Tibet Charity voor het sponsoren van korte beroepsopleidingen voor ex-TCV kinderen
- GuChuSum voor de ondersteuning van scholing en opleiding van uit Tibet gevluchte ex-politieke gevangenen
- training medisch personeel van het Delek Hospital
- opleiding van een assistent tandarts / mondhygiënist
- medische projecten in TCV
- medische benodigdheden en inrichting voor de medische post in TCV Selakui
- natuur- en scheikunde lokaal voor TCV Chauntra (bouw en inrichting)
- beroepsopleidingen; deze, waaronder die van kleermaker, zijn in het voormalige kinderdorp in Patli Kuhl samengebracht.
- beurzen voor diverse (vak)opleidingen; na de basisopleiding in het kinderdorp gaan sommige jongeren een beroepsopleiding volgen buiten TCV. Op dit moment ontvangen acht studenten een studiefinanciering. Daarnaast geeft SHAT beurzen voor medische studenten.
- fietsen voor TCV; U kunt al een fiets doneren voor € 50! Ons fietsfonds staat open voor donaties.

Voorts wil SHAT de Ngoenga school voor gehandicapte kinderen ondersteunen.

Project De Ngoenga school

De school voor Tibetaanse kinderen met een handicap. Onder toezicht van ZH de Dalai Lama is in maart 2000 de Ngoenga school in Dehra Dun opgericht.

Anders dan het Tibetan Children's Village (TCV) richt deze school zich volledig op Tibetaanse kinderen met een handicap. Er zijn onder meer doofstomme kinderen en kinderen met Downsyndroom. Dat betekent dat het voor een aantal van die jongeren om langdurige huisvesting gaat. De Ngoenga school begon aanvankelijk met 26 kinderen met een lichamelijke en/of een mentale handicap. Tegenwoordig is dat aantal gegroeid naar 49 kinderen, waarvan 14 in een rolstoel. Verdeeld over zeven klassen is de maximale capaciteit van de school bereikt. Tevens zijn er 39 staffleden, inclusief een fysiotherapeut. Omdat de Ngoenga school de enige specialistische instelling in de omgeving is, heeft zij ook enkele jongeren ouder dan 18 jaar onder haar hoede. Zij kunnen vaak de school niet verlaten omdat er voor hen geen adequate opvang is in de thuisomgeving.

Aan de hand van de vaardigheden van de kinderen zijn de klassen ingedeeld in de categorieën speciaal, junior en senior. Speciaal is bedoeld voor kinderen met mentale gedragsstoornissen. Junior is bedoeld voor kinderen met een relatief trage leergang. Senior is bedoeld voor kinderen die, zij het in beperkte mate, regulier schoolonderwijs kunnen ondergaan. Voor de kinderen die het nodig hebben, is er naast het regulier lesprogramma een fysiotherapeutisch programma, onder andere met muziek en watertherapie. Zo probeert de school te voldoen aan de behoeften van de kinderen.

Een leerling van de Ngoenga school, die ondanks zijn zware handicap vrolijk kan lachen en plezier kan hebben

De Ngoenga school heeft een eenvoudige bibliotheek met enkele computerfaciliteiten en vijf verblijfruimtes, de zogenaamde children homes (kinderhuizen). Elk huis heeft ongeveer tien kinderen en twee oppasouders. Deze oppasouders zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse zorg binnen het verblijf van de kinderen. Tandpoetsen, douchen, opmaken

De toegangspoort van de Ngoenga school

van het bed en het opruimen van de kamer zijn voorbeelden van de taken waarop deze oppasouders toezien. Voor zover de kinderen daartoe in staat zijn, worden zij actief betrokken bij deze taken. Binnen de huizen zijn er faciliteiten zoals speelgoed en een muziekinstallatie zodat het verblijf op een thuisomgeving lijkt.

Jaarlijks organiseert de Ngoenga school vijf belangrijke evenementen. Aan het begin van het jaar is dat de viering van Tibetaans Nieuwjaar (Losar). De vele festiviteiten op deze dag worden afgewisseld met een religieus programma in de Tibetaanse cultuur. Op 8 maart wordt de oprichting van de Ngoenga school gevierd met zang, dans en een feestelijke maaltijd. In de zomer wordt jaarlijks een picknick verzorgd voor stafleden en leerlingen en wordt de verjaardag van ZH de Dalai Lama gevierd. Aan het einde van het jaar is de VN internationale dag voor personen met een handicap. Deze dag, 3 december, is een sportdag met zang- en dansvoorstellingen en met de jaarlijkse touwtrekwedstrijd tussen stafleden en leerlingen.

In 2008 heeft SHAT een bezoek gebracht aan de Ngoenga school in Dehra Dun (India). Als leidinggevende heeft dhr. Tsegal Dranyi aan SHAT kenbaar gemaakt dat er behoefte is aan een spraak- en muziektherapeut, aan een therapeut met speciale onderwijsvaardigheden en aan de opvang van de

Muziektherapie voor een ernstig gehandicapt kind

oudere gehandicapte kinderen. Omdat deze oudere kinderen de school niet kunnen verlaten wegens gebrek aan adequate opvang, wil de Ngoenga school graag uitbreiden, opdat er ook weer instroom kan komen van jongere gehandicapte kinderen.

Er is een project gestart om een trainingscentrum op te zetten die plaats biedt aan meerdere jongeren. De Tibetaanse regering in ballingschap gaat dit project gedeeltelijk financieren en de leiding van de Ngoenga school heeft ook SHAT verzocht om hulp. Projectbehoefte zijn onder andere kleding en voedsel, speciale medische apparatuur en het sponsoren van gehandicapte kinderen.

Leskist Tibet op de Tijo van Eeghen school

Verslag van de lerares Ans Themmen, leerkracht groep 7, over het gebruik van SHAT's leskist.

'In mei 2009 startte in groep 7 op de Tijo van Eeghenschool in Aerdenhout het thema Tibet. Dit als voorbereiding op het bezoek aan onze school van de hoge geestelijke Amnyi Trulchung Rinpoche. De leskist van SHAT bood een perfecte ondersteuning aan ons thema. Volop werkbladen en

Leskist materiaal uitgesteld

suggesties voor activiteiten. Met name de objecten, zoals de gebedsmolens, de miniatuur Yak en de vele andere voorwerpen inspireerden de kinderen en maakte alle geschreven informatie makkelijker te begrijpen. Ook kregen de kinderen op deze manier werkelijk een beeld van het leven in Tibet. Voor het werken aan dit thema was de leskist van SHAT van onschatbare waarde. Aan het eind van de themaperiode hebben wij een goede doelenactie gehouden, waarvan de opbrengst bijna € 300,- was. Deze opbrengst hebben wij aan SHAT geschonken. De kinderen en hun leerkracht kunnen terugkijken op een bijzonder inspirerend en leerzaam thema. Mocht er in de toekomst weer een thema met Tibet als onderwerp zijn, dan zal ik weer de SHAT leskisten willen lenen.'

kort kort kort kort kort kort kort kort kort

Bijzondere donaties

- Dorine Kamphuis en Gwan Tjan hebben € 500,- gedoneerd voor het vaccinatieproject ter gelegenheid van de geboorte van hun zoon Yannick op 13 mei jl
- Rosemarie Smits en haar vriendin Giny hebben € 3.283,- ingezameld met een zelf georganiseerde kerstmarkt met kerstdecoraties en diverse andere kramen. Ook de rest van het jaar zijn zij actief met bijvoorbeeld zelfgemaakte chutneys. Op de foto ziet u de overhandiging van de cheque door de hoge geestelijke Geshe Sonam Gyaltzen, die al vele jaren in Nederland woont en sinds 1992 de vaste leraar van het Maitreya Instituut in Emst is, aan de voorzitter van SHAT. Dit gebeurde op 4 juni jl. in de RAI tijdens het bezoek van de Dalai Lama.

Geshe Sonam Gyaltzen overhandigt de cheque van Rosemarie en Giny aan de voorzitter van SHAT

- Een sponsorechtpaar hield Open Huis en de giften, die zij daarvoor kregen van in totaal € 125,- gaven zij aan SHAT.
- Een familiefonds heeft SHAT bedacht met een donatie van € 2.400,-
- Miel de Backer, geboren 26 juni 2009, heeft op zijn geboortefeest een fantastisch bedrag van € 2.500,- op zijn naam gezet ten behoeve van de Tibetaanse kinderen (cultuur en scholing).
- De Wereldwinkel in Sneek heeft op 29 mei jl. wederom een Tibet week afgesloten. De Sneeker bakkers bakten weer Tibet brood. Er werd wederom een fantastisch mooie cheque aan SHAT gegeven. Het totale bedrag is € 17.000!!
- Ook heeft SHAT vele donaties ontvangen van mensen die dat zelf niet bijzonder vinden of liever anoniem blijven. Uiteraard respecteren wij dat, maar ook hen willen wij ten zeerste danken! SHAT is dankbaar voor deze speciale steunbetuigingen en inbreng van een ieder. Aan allen dus veel dank!

Wethouder Andries Eckhart met de cheque van Sneek voor SHAT

Enthousiaste reactie van een sponsor:

Van Inge Vrolijk ontvingen wij de volgende reactie: 'Tashi Delek! Elke keer weer geniet ik van jullie Tibet-Nieuws, met mooie foto's en verhalen.

In het Juni blad heb ik iets gemist, namelijk. de mooie Tibetaanse zegswijze 'Wie geluk heeft, geeft het door'. Ik knip het uit, plak het op een kaart of kado en dan komt stevast de vraag 'hoe kom jij daar aan?'. Dat is aanleiding om over de Stichting te vertellen en het mooie werk. Soms komt daar een donateur uit. Mijn vraag is of u de spreuk weer wilt opnemen.

Bedankt voor alles wat jullie doen voor al die dappere Tibetanen. Met een lieve groet. Inge Vrolijk.

Wie geluk heeft geeft het door

De film KINDNESS draait op 4 oktober a.s. om 14.30 uur in De Balie in Amsterdam.

De film gaat over de wijsheid van een volk aan de hand van het leven van de Tibetaanse Tsering Jampa, thans directeur van ICT in Amsterdam. Op 24 oktober as. wordt de film in Trento (Italië) vertoond tijdens het 12th Religion Today Filmfestival. De film Kindness dingt daar mee naar een aantal prijzen.

Mevrouw Tashi Lhamo, sponsorcoördinator van TCV, is met pensioen.

Na 35 jaar trouwe dienst voor het kinderdorp gaat zij van haar oude dag genieten. Zij is voor SHAT de langst zittende sponsorcoördinator aan de zijde van TCV.

kort kort kort kort kort kort kort kort kort

Wij hadden met haar een intensief, humorvol en goed contact. Ook met haar opvolgster Lobsang hebben wij dat. Zij werkt eveneens al vele jaren in TCV en SHAT kent haar goed. Dat versoepelt de overdracht en vergemakkelijkt ons werk.

De verschillende betaalmethodes voor sponsors

Er zijn verschillende manieren om het sponsorbedrag te betalen. Deze betaalmethodes zijn:

- Handmatig; niet alleen moet je er dan steeds aan denken, maar ook is dat voor SHAT veel extra boekhoudkundig werk, omdat de bedragen dan op verschillende data binnenkomen en steeds afzonderlijk geboekt moeten worden.
- Periodieke overboeking oftewel Automatische Periodieke Overboeking: hierbij heeft de sponsor alle controle over de betaling. Voor de sponsorcoördinator van SHAT is dit verreweg het eenvoudigst te verwerken. Degene die de periodieke overboeking heeft ingesteld, heeft en houdt de volledige beschikkingsbevoegdheid. Wil hij/zij het bedrag verhogen, verlagen, of beëindigen dan moet hij/zij dat zelf bij de bank veranderen. Meestal met behulp van een formulier van zijn/haar bank.
- Automatische incasso: SHAT kent geen automatische incasso (daarvoor zijn de incassokosten te hoog en het aantal te klein).

Laarderweg 22, Bussum
Telefoon: 035-691 3000
info@copybussum.nl
www.copybussum.nl

Tel. 06-23497893
ptoutenhoofd@hetnet.nl
www.toutenhoofd.eu

European Center for Traditional
Tibetan Medicine (ECTTM)

Amchi D.T. Bhutia

Speenkruidstraat 39
3765AA Soest
Telefoon: +31 (0) 35 5338 145
email: dorjee@tibetanddoctor.nl

Help de Tibetanen Tibetaans te blijven!

Word donateur of sponsor een Tibetaans kind (€ 30 per maand)
Uw steun geeft de Tibetaanse kinderen hoop!

Doet u mee? Stuur dan deze bon, ingevuld, naar
Stichting Hulp aan Tibetanen (SHAT)
Jan Toebacklaan 13, 1412 JZ Naarden

O Ja, ik wil sponsor van een Tibetaans kind worden
O Ja, ik wil donateur worden voor € ..... per jaar

Naam : .....
 Adres : .....
 Woonplaats : .....
 Telefoon : .....
 Email adres : .....

Giro 53 27 006 t.n.v. SHAT Naarden

 Stichting Hulp aan Tibetanen [SHAT]

Ook uw advertentie kan hier staan!
Bel of mail naar SHAT

Colofon

Stichting Hulp aan Tibetanen (SHAT)

Jan Toebacklaan 13, 1412 JZ Naarden
Tel. 035 - 6970535 Email: shat-tibet@freeler.nl
Website: www.shat-tibet.com
Rek. nr. Algemeen - Donaties/Giften: 53.27.006 te Naarden

Sponsor-coördinatoren

Project Chauntra - Moniek Jansen
Wulpstraat 29, 3582 AW Utrecht
Tel. 030 - 2341218 Email: moniekjansen@hotmail.com
Rek. nr. 21.81.95.397 te Utrecht

Projecten Dharamsala en Tsa Camp - Esther van Leeuwen
Hoolbeemd 30, 4824 NM Breda
Tel. 076-5212947 Email: ejm.vanleeuwen@hetnet.nl
Rek. nr. 58.41.60.216 (Dharamsala) te Breda of
Rek. nr. 50.70.77.229 (Tsa Camp) te Breda